ålands näringsliv

Verksamhetsplan 2023

1. Verksamhetsidé **4**

2. Målsättning **4**

3. Strategi och verksamhet 2023 **5**

4. Ålands Näringslivs organisation **9**

4.1 Personal 10

4.2 Utskott 10

4.2.1 Arbetsmarknadsutskottet 11

4.2.2 City Mariehamn 11

4.2.3 Handelsutskottet 11

4.2.4 Industriutskottet 12

4.2.5 IKT-utskottet 12

4.2.6 Lagutskottet 12

4.2.7 Logistikutskottet 12

4.2.8 Redovisningsutskottet 12

4.2.9 Turism och -restaurangutskottet 12

4.3 Projekt inom Ålands Näringsliv 13

4.3.1 Utveckla framtidens företag 13

4.4 Internationella nätverk 13

5.1 Intressebevakning 14

5.1.1 Rapporter & analyser 14

5.1.2 Debattartiklar och initiativ 14

5.2 Fortlöpande verksamhet 15

5.2.1 Företagsinformation och rådgivning åt medlemmar 15

5.2.2 Företagsbörsen 15

5.2.3 Styrelsebank 15

5.2.4 Ålandsvägen 34 15

5.3 Projekt 16

5.3.1 City Mariehamn 16

5.3.2 Restaurangdagarna 17

5.3.3 Utveckla framtidens företag 17

5.4 Internationell handel 17

5.4.1 Gränshandel 17

5.6 Ålands Näringslivs Servicebolag Ab 18

5.6.1 Kurser och fortbildning 18

5.6.2 Näringslivsdagen 18

5.6.3 Agile Islands 19

5.6.4 Boksluts- & skattedagarna 19

6. Ekonomi **19**
6.1 Medlemsavgifter 2023 19
6.2 Budgetsammanställning 2023 för koncernen 20

7. Kontaktuppgifter **21**

1. Verksamhetsidé

Ålands Näringsliv är näringslivsorganisationen på Åland och verkar för att stärka det åländska näringslivets konkurrenskraft. Åland skall vara en bra hemort för företag och målbilden är ett starkt och differentierat näringsliv med goda förutsättningar för tillväxt. Ålands Näringslivs uppgift är att trygga konkurrenskraften och därmed bidraga till att skapa konkurrenskraftig exportindustri vad det gäller varor och tjänster. Ålands Näringsliv arbetar även för att stimulera ”importersättande” företagsverksamhet samt därigenom få antalet arbetsplatser att växa på Åland och på ett hållbart sätt gynna lokal konsumtion.

2. Målsättning

Ålands Näringslivs långsiktiga målsättning är att Åland mätt i BNP, skall höra till de framgångsrikaste regionerna i Norden. Under åren 2020-21, där Ålands BNP dök kraftigt, har vårt samhälle upplevt en utmanande situation, där osäkerheten i att bedriva långsiktig verksamhet varit minst sagt hög. Föreningens huvudfokus förflyttades då till att stödja medlemmarna på olika sätt vilket även bidrog till en något snabbare återhämtning. Gällande BNP-utvecklingen kan man klart skönja att Åland som region sedan 2016 börjat halka efter våra gränsregioner, se ÅSUB- grafen nedan.

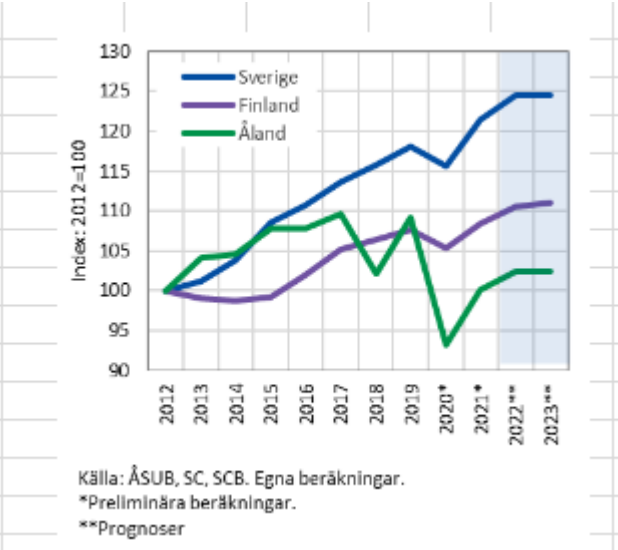

Under början av 2022 kunde man sedan skönja en stor optimism i ekonomin som dock sedermera avtog i takt med händelseutvecklingen i världen. Härvidlag uppstod nya behov av stärkande åtgärder.

För att tillgodose detta behov har kommer Ålands Näringsliv att även under kommande period 2023-25 genomföra ett ERUF-projekt som stöd för våra medlemmars konkurrenskraft och förmåga att klara kriser. Vi ser detta som ett ypperligt instrument för att uppfylla denna målsättning.

Detta förstärker uppfattningen om att Ålands Näringsliv är en uppskattad nätverksaktör i nära samarbete med övriga näringslivsorganisationer med ambitionen att vara en takorganisation som vid behov skall kunna samordna och driva krävande projekt.

På lång sikt ligger målsättningarna fast. Åland ska kännetecknas av en ökad inflyttning av kvalificerad arbetskraft och ett nära samarbete mellan läroinrättningar och företag. Då entreprenörskap och förståelse för företagsamhet utgör grunden för välfärden i vårt samhälle är det rimligt att Ålands Näringslivs roll är och förblir betydande.
Kontakterna mellan offentlig sektor och företag skall vara smidiga och regelbundna. Goda trafikförbindelser och begränsad gränsbyråkrati skall möjliggöra internationell verksamhet inklusive distansarbete med Åland som utgångspunkt. Bägge dessa sistnämnda nyckelfaktorer har utmanats rejält genom ibruktagandet av EU-s nya tullkodex 2021-23. Av den orsaken kommer Ålands Näringsliv tillsammans med våra medlemmar, tullen, skattemyndigheterna och Ålands Landskapsregering fortsättningsvis sätta stort fokus på att skapa förenklingar i denna hantering under kommande verksamhetsår 2023.

”Åland skall mätt i BNP höra till de mest framgångsrika regionerna i Norden.”

3. Strategi och verksamhet 2023

Ålands Näringsliv verkar för högsta möjliga hållbara konkurrenskraft för näringslivet på Åland, vilket innebär att vi främjar och talar för en konkurrenskraftig infrastruktur samt hög produktivitet och innovativitet inom både näringsliv och offentlig förvaltning. Detta kan uppnås i en miljö med stor personlig frihet, lågt skattetryck och låga offentliga avgifter samt en modernisering av den nordiska välfärdsmodellen.
Långsiktiga och breda mål för oss är en mer flexibel arbetsmarknad, marknadsanpassad utbildning och en framtidsanpassad energipolitik samt en med politikerna gemensam långsiktig vision gällande Ålands hållbara utveckling.

Ålands Näringslivs styrelse har under 2022 fortsatt sitt arbete utgående från de fem huvudspår och strategiska vägval för 2021-24 som tidigare slagits fast och som därmed starkt kommer att prägla verksamheten även för 2023.

Strategiska vägval:

Landskapsregeringen och Ålands Näringsliv avser att möta det utmanande läge som pandemin medfört genom **strategiska vägval**, som innebär en satsning på fem **fokusområden under perioden 2021 - 2024**:

1. Jobb, utbildning, företagande eller annan meningsfull sysselsättning
2. Exportföretagande inom digitala tjänster
3. Grön kraft på export
4. Vi välkomnar fler
5. Stabil offentlig ekonomi och modernisering i landskapsförvaltningen

Ålands Näringsliv har med hjälp av olika arbetsgrupper under slutet av 2022 kompletterat dessa fokusområden med en näringslivsbilaga.
Dessa texter och förslag kommer under början av 2023 att kunna presenteras för både medlemmar, beslutsfattare och media.
Under verksamhetsåret 2022 har Ålands Näringslivs styrelse kontinuerligt bland dessa fokusområden lyft fram åtgärder som stärker åländskt näringsliv och där särskilt området "Grön kraft på export" vilket speciellt innefattar satsningen på havsbaserad vindkraft och dess betydande synergieffekter.

3.1. Antaganden för verksamhetsplanen för 2023

Vårt samhälle och näringsliv utmanas än en gång av den avtagande tillväxt och höga inflation som präglar hela EU-området under 2023. Den påföljande kostnadsökning som slår mot både näringsliv och konsumenter leder till dels avtagande efterfrågan, dels ökande risk för neddragningar av produktion och därmed behov av arbetskraft.

De lyckade turistsäsongerna 2021 och 2022 har givit åländska turistentreprenör extra råg i ryggen och tro på framtida satsningar. Vi bedömer att denna utveckling kan fortsätta även under 2023 då inresandet från våra närområden gynnas av omvärldens tilltagande oro. I denna process krävs dock kontinuerliga insatser av både standard- och kompetenshöjande karaktär vilket även avspeglar sig i en diger utbildningsagenda för just besöksnäringen.

Även om det är svårt att göra exakta bedömningar av vad 2023 kommer att föra med sig har diskussionerna i styrelsen alltid varit konstruktivt inriktade med stark framtidstro som ledstjärna.

I vårt grundscenario antar vi att:

- Vi fortsätter att arbeta för med skattegränsen och de förenklingar i tullklarerings-förfarandet för åländska företag som gjorts under 2022. Detta som en följd av ett tätt samarbete mellan näringslivet, Landskapsregeringen, Skatteförvaltningen och Tullen. Exempelvis hålls period- deklarationen kvar som alternativ till ett tullklareringsförfarande i ett steg i handeln mellan Åland och Finland samt med övriga Europa. Tidsfristen för att inkomma med en perioddeklaration har förlängts från 10 till 61 dagar. Tullen har också informerat om att en övergångsperiod kommer att tillämpas efter 5.11.2022 under vilken företagen får använda de tidigare föreskrifterna och anvisningarna.
- Brist på komponent, råvaror och logistik som började driva upp inflationen under 2022 avtar något och vi får en åländsk inflationsnivå på ca 5% mot slutet av 2023
- Ukrainakriget fortsätter att påverka hela världshandeln och särskilt energiförsörjning under hela 2023
- Den disponibla inkomsten för en stor del av befolkningen minskar vilket leder till avtagande efterfrågan på många varor o tjänster
- Detta i kombination med höga energikostnader inom tex. industrin kan leda till nedskärningar och förändringar i produktionen
- Flere branscher kommer dock att ha fortsatt goda verksamhetsförutsättningar, tex. resande i närregion mm
- Övergången till en mera hållbar livsstil och energiförsörjning påskyndas – förnyelsebar energi boostas
- Att Ålands Näringsliv även i fortsättningen skall vara en agil och snabbfotad organisation där medlemmarna kan förvänta sig en högklassig och modern service

3.2. Särskilda åtgärder för 2023

Följande konkreta åtgärder står i särskilt fokus för 2023:

- Ålands Näringsliv ansöker om att bli huvudman för det nya ERUF-program för perioden 2023-25 som ersätter nuvarande Utveckla Framtidens Företag (UFF) REACT
- Huvudingredienser i detta program blir:
    - Företagsrådgivning o. Företagarskolan
    - Starta Eget
    - Generationsväxling, företagsöverlåtelser och utveckling av Företagsbörsen
    - Mentorskap/styrelsebank
    - Omställning och kompetenshöjning för att stärka tåligheten för konjunktursvängningar (resiliens)
    - StartUp & Takeoff (tidigare Business Lab)
    - Tech-kluster Åland inkl. Agile Islands

- Utvecklingen av havsbaserad vind följs noga och stöds på olika nivåer bl.a. genom att en opartisk utredning om dess samhällseffekter tas fram av ÅSUB med början 2023 samt att både Högskolan på Åland och Yrkesgymnasiet sjösätter utbildningsprogram som stöder näringen
- Förhöjning av Ålands attraktionskraft gör utgående från hållbarhetsagendans Mål 5 och Åland Living; “Vi välkomnar fler”. Detta innebär att Ålands Näringsliv aktivt tar del av arbetet där inflyttning av arbetskraft och kompetens lyfts fram
- Säkerhet o garantier för likviditetslån till företag finns vid behov i beredskap hos Landskapsregeringen
- En satsning på projekt Tech-kluster görs tillsammans med Landskapsregeringen och aktörerna inom IT-sektorn. Avsikten är att stödja kompetensutvecklingen och tillgången på kunnig arbetskraft inom näringen som i sin tur möjliggör ökad export av åländska IT-tjänster

Långsiktiga ledord

De långsiktiga ledorden för Ålands Näringsliv är att öka konkurrenskraften för åländska företag på ett hållbart sätt. Nycklarna för ökad tillväxt hitta vi förslagsvis i nedanstående uppräkning:

Åland kan öka tillväxten genom att

- Skapa Nordens enklaste regelverk, minsta möjliga byråkrati och snabb och flexibel administration.
- Utföra näringslivskonsekvensbedömning i beredningen av ärenden i den offentliga förvaltningen.
- Minimera de negativa effekterna av skattegränsen för det landbaserade näringslivet på Åland.
- Erbjuda offentliga stöd som är konkurrenskraftiga i jämförelse med närregionerna.
- Upprätthålla Ålands enspråkigt svenska status vilket innebär att regelverk som styr näringsverksamhet skall finnas och uppdateras kontinuerligt på svenska.

• Skapa förutsättningar för upprätthållande av goda transporter o förbindelser öster- och västerut, både med färja och flyg. • Ge tydliga ägardirektiv till offentligt ägda bolag/organisationer, i syfte att undvika otillbörlig konkurrens med privata aktörer. Fortsatt ökning av styrelsekompetens från näringslivet ingår.
Åland förbättrar tillväxten genom mer effektiv samhällsservice • Offentlig samhällservice behöver vara effektiv, särskilt med tanke på den alltmer utmanande ekonomiska situationen inom offentlig sektor • Fortsatta bolagiseringar, driftsprivatisering, införandet av utmanarrätter samt offentlig-privat samverkan inom offentliga sektorn, vilket tydliggör kostnader och frigör resurser som kan användas inom vård, skola och omsorg.
Ålands tillväxt stärks genom utveckling av självstyrelsen • Näringslivskonsekvensbedömning inför eventuellt övertagande av ytterligare behörighet till självstyrelsen, samt ifall överföring sker, en motsvarande justering av avräkningsbeloppet. • Arbeta för att skapa förbättrade relationer mellan Landskapsregeringen och rikets berslutsfattare för att undvika onödig friktion och smidigare beslutsgång i viktiga samhällsfrågor.
Hållbar utveckling stöds genom förbättrad tillväxt på Åland • Ett livskraftigt näringsliv arbetar med att förbättra sina affärsmodeller i mer hållbar riktning. • Det är viktigt att det skapas incitament för hållbar utveckling, snarare än ökad regelbörda. • Att agera hållbart får dock inte förhindra tillväxt i ekonomin då detta är en förutsättning för att också kunna upprätthålla ett hållbart samhälle på sikt.

Större in- och återflyttning stödjer tillväxten
• Förbättrade förutsättningar ger attraktion för företag och externa investeringar. Detta sker genom ett fokus på:
  ○ Betydande in- och återflyttning av kvalificerad arbetskraft
  ○ Vid behov marknadsföring av de liberaliserade näringsrättsbestämmelserna
  ○ Liberalisering av jordförvärvsbestämmelserna i paritet med ovanstående i akt o mening att underlätta inflyttning av kvalificerad kompetens.

Högt entreprenörskap är en konsekvens av tillväxt • Kvalificerade och samordnade rådgivningsresurser till entreprenörer och företagsutveckling, där man proaktivt underlättar för entreprenörer och byggande av exporterande företag. • Stärka entreprenörskapet i utbildningen. • Skapa nya entreprenörensmöjligheter genom fortsatt privatisering av kommunala verksamheter

Aktiv intressebevakning

Vi förankrar via styrelse och utskott resonemang och ställningstaganden så att de i tillräcklig grad motsvarar näringslivets åsikt. Vi håller genom VD, ordförande och de enskilda styrelseledamöterna kontinuerlig både informell och formell kontakt med ledande politiker och tjänstemän.
Vi gör med jämna mellanrum tydliga offentliga uttalanden i media för att driva på vissa frågor, men undviker osaklig och anonym insändardebatt. Vi uttalar oss antingen på en strategisk och principiell nivå eller med helt konkreta förslag i något aktuellt ärende.

Vi har ett internationellt samarbete framför allt med näringslivsorganisationerna i närregionerna samt med andra ekonomier där naturliga synergier kan uppnås, typ inom Central Baltic-samarbetet.

År 2023 kommer Ålands Näringslivs aktiviteter att fokusera på:

Konkurrenskraft	• Nya ERUF-projektet för företagsamhet, kunskapshöjande verksamhet, affärsutveckling och affärsnätverk vari särskilt ingår: kompetenshöjande åtgärder i form av styrelsebank o mentorskap • Temavecka om personal/anställning (Q1) • Arbete med förenklingen av skattegränshanteringen • Industrins insatskostnader • Fokusering på fortsatt arbetskraftsbrist i vissa branscher Under hela året: deltar i övervakningskommitten för ERUF/ESF, fortlöpande remissutlåtanden, följer upp omsättningsutvecklingen varje månad samt tillhandahåller fortlöpande fortbildningskurser via Ålands Näringslivs Servicebolag Ab.
Evenemang, synlighet	• Näringslivsdagen 2023 (Q3) • Agile Islands (Q3)
Självstyrelsens utveckling	• Rimlig lösning för skattegränshanteringen • Möten inom tullens kundsamarbetsgrupp • Arbeta för förbättrade relationer mellan offentlig förvaltning och rikets myndigheter
Hållbar utveckling	• Möten med storföretagsgruppen inom ramen för projekt Bärkraft • Möten med styrgruppen för hållbara livsmedelsstrategin • Rapportering av sålda plastkassar i dagligvaruhandeln (Q2) • Medverkan kring en recycling lösning på producentansvarsfrågan för åländska företag med betydande omsättning (> 1milj. euro/år) Under hela året: Deltar i styr- och referensgrupp för Green Key, styrgruppen för landsbygdsutveckling samt i utveckling och hållbarhetsrådet inom Bärkraft. Fokus på lokalproducerat och/eller ekologiskt till våra egna evenemang
In- och återflyttning	• Aktivt samarbete med Åland Living • Aktivt samarbete med Visit Åland • Tech-kluster Åland och Agile Islands (Q3)
Entreprenörskap	• Inom nya ERUF-projektet: Företagarskolan samt kompetenshöjande insatser i form av utvecklandet av styrelsebanken och mentorskap • Företagsbörsen - proaktiv medverkan till överlåtelser av företag • Jobbchansen tillsammans med AMS (Q1) • Frukostträffar med aktuella teman månadsvis • Aktiv medverkan till förhöjd styrelserepresentation från näringslivet i offentliga sektorns helägda bolag • Medverkan till överföring av offentliga sektorns lämpliga verksamheter till privat sektor (t ex. verkstads-, transport- och maskinanvändning) • Aktiv medverkan i samhällsnätverket Aktion 2021

	Under hela året: Affärsnätverksträffar, rådgivning och affärsutveckling

4. Ålands Näringslivs organisation

Ålands Näringslivs högsta beslutande organ utgörs av de medlemmar som samlats till Ålands Näringslivs stadgeenliga vår- och höstmöten. Vårmötet är ett möte där främst verksamhetsberättelse och bokslut behandlas. Vid höstmötet hålls val av ledamöter till kommande års styrelse och utskott samt behandlingen av budgeten och verksamhetsplanen för kommande år. Styrelsen för Ålands Näringsliv består förslagsvis även under 2023 av en ordförande, en vice-ordförande samt åtta ledamöter och har för närvarande följande sammansättning:

Mandatperiod 2022-23:
Peter Wiklöf, Ålandsbanken, ordförande
Johanna Boijer-Svahnström, Viking Line
Björn Kalm, Eriksson Capital
Jessica Sundqvist
Anna Wennström

Mandatperiod 2021-22:
Mikael Lundell, Stormskärs Växthus Ab
Anders Rundberg, Carus
Caroline Lepistö, Ålandhotels Ab
Lilly-Ann Forsbom, Tyger & Sånt
Mats Clemes, Transmar

4.1 Personal

Kontoret sköter de löpande ärendena mellan medlemmarna och organisationen. För kontorets verksamhet ansvarar verkställande direktören. Uppgifter och aktiviteter är fördelade på specifika personer i personalen som även ansvarar för planering, genomförande och uppföljning. Personerna är anställda av Ålands Näringsliv och majoriteten av personalen är projektanställda. All personal har kontakt med medlemmarna.

Vd-rekrytering
Efter årsskiftet 2022-23 lämnar nuvarande Vd planenligt sin tjänst och en ny Vd rekryteras. Ordförande och vice ordförande utgör rekryteringskommitte.

Då ERUF-finansiering för Utveckla Framtidens Företag REACT beviljades under 2021 kunde bemanningen på kontoret konkretiseras till två heltidstjänster inom föreningen, en centrumledare via City Mariehamn samt en projektmedarbetare på heltid samt tre projektanställda på deltid. Därtill startades ESF-projektet “Vi välkomnar fler” under hösten 2022 för en 12 månadersperiod. Totalt uppgår därmed personalen under 2022-23 till sju personer eller omräknat till FTE: 5,25 personer.

4.2 Utskott

Ålands Näringslivs utskott verkar som remissinstans och beredande instans. De tar även initiativ i specialfrågor, som medlemmarna finner angelägna. Utöver utskotten tillsätts eventuella referensgrupper och arbetsgrupper utgående från behov.

Ålands Näringsliv skall ha ett erforderligt antal utskott vars främsta roll skall vara att fungera som referensgrupper samt sakkunniga gällande det fortlöpande arbetet inom Ålands Näringsliv. Utskotten skall även fungera som remissinstanser samt tillvarata respektive branschs intressen. Minst en styrelsemedlem eller anställd i Ålands Näringsliv skall ingå i varje tillsatt utskott.

Förslaget inför 2023 är att Ålands Näringsliv fortsättningsvis aktivt skall arbeta med nio utskott av vilka City Mariehamn utgör ett eget sådant.

4.2.1 Arbetsmarknadsutskottet

Utskottets syfte är att samordna utbildningsfrågor och handha ansvaret för Ålands Näringslivs utbildningsutbud. Vidare skall utskottet handha huvudansvaret för avtalsfrågor samt rekryteringsfrågor. Att aktualisera områden där Ålands Näringsliv bör agera påtryckare eller samordnare. Utskottet kan även initiera projekt och utredningar som bör genomföras inom ramen för Ålands Näringsliv. Vidare ska utskottet främja entreprenörskap genom ett aktivt arbete med skolorna.

4.2.2 City Mariehamn

City Mariehamn består av representanter för verksamheterna i City, fastighetsägare samt Mariehamns stad. City Mariehamns syfte är att utveckla och göra City till en trivsam och lönsam centrumkärna. City Mariehamn ska fungera som ett forum för samråd och erfarenhetsutbyte mellan verksamhetsidkare, fastighetsägare och Mariehamns stad i frågor som rör centrum.

City Mariehamn är självfinansierade via egna deltagaravgifter från sina medlemmar och har en egen styrgrupp med redovisningsskyldighet gentemot Ålands Näringsliv. Utskottet fungerar som en fristående enhet med en helt egen budget, där intäkter och kostnader separeras från Ålands Näringsliv. Styrgruppen för City Mariehamn har stor frihet i hur medlen fördelas, inom budgeten för utskottet.
City Mariehamn har en heltidsanställd centrumledare. Centrumledaren handhar administration, strategi och evenemangsutförande för att öka centrums attraktionskraft i samråd med verkställande direktören och företrädare för Mariehamns stad. Särskilt kring målsättningen att för 2024 utnämnas till Årets Stadskärna i Finland finns ett särskilt samarbete med staden kring ökad attraktionskraft. Denna satsning stöds även av Ålands Landskapsregering som kanaliserat medel till Mariehamns stad.

4.2.3 Handelsutskottet

Handelsutskottet består av köpmän och näringsidkare. Främsta syftet är att befrämja den enskilda företagsamhetens förkovran inom handeln och att verka för ett kollegialt samförstånd genom nätverksbyggande, samarbete och gemenskap aktörer emellan.
Handelsutskottet vill särskilt främja handel i olika former och vill medverka till att bibehålla och stärka en konkurrenskraftig handel på och från Åland. Utskottet kan arrangera gemensamma event och verka som bollplank vad gäller årliga mässor och andra handelsfrämjande arrangemang.

4.2.4 Industriutskottet

Utskottets syfte är att aktualisera områden inom tillverknings- och industrisektorn, där Ålands Näringsliv bör agera påtryckare eller samordnare. Utskottet kan även initiera projekt, utbildningar och utredningar som bör genomföras inom ramen för Ålands Näringsliv.

4.2.5 IKT-utskottet

IKT-utskottet (informations-, kommunikations-, och teknologiutskottet) fokuserar på de framtida digitala möjligheterna. Utskottet samlar den åländska IT-sektorn och behandlar de frågor som bedöms aktuella där. Sammansättningen är bred med representanter för både IT-konsulter, större IT-arbetsgivare och IT-kommunikation. För 2023 har utskottet särskilt engagerat sig i tillkomsten av ett sk Tech-kluster vilket kommer att ingå i Ålands Näringslivs ERUF-ansökan för perioden 2023-25.

4.2.6 Lagutskottet

Utskottets syfte är att bistå med sakkunskap gällande remissvar men även agera påtryckare samt initiera lagändringar.

4.2.7 Logistikutskottet

Utskottets syfte är att tillvarata branschens intressen samt aktualisera områden där Ålands Näringsliv bör agera påtryckare eller samordnare. Utskottet kan även initiera projekt och utredningar om bör genomföras inom ramen för Ålands Näringsliv. Vidare skall logistikutskottet bevaka och komma med förslag på hur logistik till och från Åland samt den interna logistiken skall skötas och utvecklas.

4.2.8 Redovisningsutskottet

Redovisningsutskottet samlar bokföringsbyråer och revisorer. Utskottet lyfter aktuella frågor och sådana som kräver en utbildningsinsats mot branschen. Vidare assisterar utskottet övriga medlemmar med regeltolkningar och praxis för olika beslut. Utskottet har även en central roll i planerande och genomförande av den årliga Boksluts- och skattedagen

4.2.9 Turism och -restaurangutskottet

Utskottets syfte är att aktualisera områden inom restaurang- och turismsektorn där Ålands Näringsliv bör agera påtryckare eller samordnare. Utskottet kan även initiera projekt, utbildningar och utredningar som bör genomföras inom ramen för Ålands Näringsliv.
Utskottet driver för närvarande gemensam restaurangvecka, en förlagd under vintertid och en under försommaren. Utskottet verkar bl.a. för följande nyckelfrågor inom branschen; förenkling av regelverk, att trygga tillgången på kompetent personal genom ett utvecklat samarbete med hotell- och restaurangprogrammet (YG) samt utveckling av nya projekt som lockar fler turister.
Under 2022 kommer utskottet dessutom att initiera till ett säsongpersonalutbyte med i första hand Lappland i syfte att få större tillgång till sommarpersonal.

4.3 Projekt inom Ålands Näringsliv

Ålands Näringsliv driver ett antal projekt och de kan beroende på storlek och innehåll påverkar organisationen i relativt hög grad. Varje projekt redovisas under eget kostnadsställe och projektets målsättningar ligger naturligtvis nära Ålands Näringslivs strategi. De ska ändå ses som aningen skilda från Ålands Näringslivs grundverksamhet då finansieringen utgår ifrån tydliga projektplaner snarare än föreningens dagliga verksamhet.

4.3.1 Utveckla framtidens företag

Utveckla Framtidens Företag (UFF) är finansierat av europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och har som syfte att stärka entreprenörskapet på Åland. Under 2021 ansökte och beviljades Ålands Näringsliv medel för en 18 månaders fortsättning av det tidigare sjuåriga projektet med samma namn.
Det nu pågående ERUF UFF-projektet med tilläggsnamnet REACT avslutas 28.2.2023 varvid en ny programperiod inom EU vidtar. Tidsramen är 2023-27 och inom denna 5-årsperiod inryms troligtvis två eller flera delprojekt på kortare tid, tex. ERUF 3 år (2023-25).

Den övergripande målsättningen för det nya ERUF-programmet är att utveckla kunskapen och innovationskapaciteten för förnyelse, stärkt konkurrenskraft och mindre sårbarhet i näringslivet (resiliens).
Långsiktiga åtgärder vilka delfinansieras från två strukturfonder kan genom en samordnad program-planering och ett gemensamt genomförande koncentrera insatserna till förnyelse och resiliens inom näringslivet och kontinuerligt lärande för att främja deltagandet i arbetslivet.
På det sättet främjas ekonomisk tillväxt och en fortsatt hög sysselsättningsnivå.

Då Ålands ekonomi står inför ett flertal utmaningar och den nationellt inriktade investeringspolitiken med fördel kan kompletteras med EU-delfinansierad funding kommer Ålands Näringsliv att ansöka om att bli projektägare för detta ERUF-upplägg för åren 2023-25.

4.4 Internationella nätverk

Näringslivets framgång är beroende av kontakter andra företag och andra regioner. Åland är extremt exportberoende och den åländska nyckeln till framgång är vår närvaro på de globala marknaderna.

Ålands Näringsliv har därför sedan många år haft goda kontakter med våra närregioner. Vi är via Ålands Handelskammare medlemmar i Centralhandelskammaren där vi kan ta del av det mycket omfattande globala handelskammarnätverket. Den kontakten ger oss insyn i riksfrågor samt ytterligare en part som kan hjälpa oss i dessa kontakter. Vidare ger oss samarbetet med Centralhandelskammaren kontaktvägar ut i världen, där vi kan agera förmedlare åt våra medlemsföretag med internationella ambitioner. Vi är också certifierade att utfärda ursprungsintyg och ATA-carneter via centralhandelskammaren.

Vi har också samarbetsavtal med Finlands Näringsliv och Stockholms Handelskammare liksom Finsk-Svenska Handelskammaren i Stockholm. Vidare håller vi även kontakt med organisationerna Svenskt Näringsliv och Svensk Handel. Utöver det har vi varit engagerade i affärsnätverk i Norrtälje och Åbo-trakten.

Ålands Näringsliv arbetar således aktivt för att stärka och utveckla våra relationer till i första hand närregionerna.

5. Ålands Näringslivs verksamhet

5.1 Intressebevakning

En av Ålands Näringslivs viktigaste uppgifter är intressebevakning och det är ett synnerligen långsiktigt arbete. Det är inte ovanligt att en fråga tar många år i anspråk, samtidigt som vissa frågor är en form av “evighetsarbete” då mätbarheten är begränsad och målsättningen kan vara en relativ ansats i jämförelse med våra närregioner. Intressebevakning handlar om att ständigt vara närvarande i kommitteér, arbetsgrupper och diverse samarbetsorgan där Ålands Näringsliv kan vidareförmedla medlemsföretagens synpunkter och perspektiv. Vårt arbete utgår alltid från medlemsföretagens situation och verklighet och vårt underliggande syfte är att se till att förutsättningarna att bedriva företagsverksamhet förbättras.

5.1.1 Rapporter & analyser

Ålands Näringslivs syftar till att vara aktiva när det gäller att ta fram underlag för att förbättra villkoren för åländskt företagande. Vi arbetar via våra medlemmar, utskott och allmänna utredningar med att hjälpa beslutsfattare kunna ta beslut på väl underbyggda fakta om verkligheten för åländska företag. En viktig samarbetspartner i dessa sammanhang är ÅSUB då det gäller framtagande av relevant faktaunderlag.

Till dessa rapporter och analyser hör även de för främst City Mariehamn aktuella besöksräknare som indikerar aktivitet och rörlighet i Mariehamn.

5.1.2 Debattartiklar och initiativ

För att påverka samhällsutvecklingen i en mer företagarvänlig riktning deltar Ålands Näringsliv aktivt i den pågående samhällsdebatten och är alltid tillgängliga för media. Vi kommenterar aktuella frågor. Vi brukar dock endast undantagsvis skriva insändare, utom i de fall då vi uttryckligen blir omnämnda i debattsammanhang.

5.2 Fortlöpande verksamhet

Ålands Näringsliv erbjuder en mängd tjänster åt sina medlemmar. Vi arbetar för att stärka konkurrenskraften bland de åländska bolagen vilket syns i de tjänster vi erbjuder medlemmarna.

5.2.1 Företagsinformation och rådgivning åt medlemmar

Aktuell information som berör företagande på Åland är en viktig uppgift för Ålands Näringsliv. Ålands Näringsliv erbjuder bland annat kostnadsfri rådgivning till medlemmar, t.ex. gällande aktuella arbetsrätts- och ekonomifrågor. Genom informationstillfällen som t.ex. frukostträffar, seminarier och mässor kan företagen få den mest aktuella företagsinformationen. Genom vårt samarbete med näringslivsorganisationer i närregionerna kan vi ofta erbjuda aktuell information åt våra medlemmar.

<u>År 2023</u>

- Kostnadsfri företagsrådgivning till medlemmar
- Medlemsträffar, t.ex. frukostträffar, seminarier och medlemsluncher där vi lyfter aktuella frågor.
- Via nyhetsbrev, hemsida och medlemstidningen presenteras aktuell företagarinformation

5.2.2 Företagsbörsen

Företagsbörsen är Ålands marknadsplats för företagsöverlåtelser och för uthyrning av affärslokaler.

<u>År 2023</u>

- Ålands Näringsliv fortsätter upprätthålla och utveckla tjänsten Företagsbörsen till en mera proaktiv verksamhet med hänvisning till att antalet företag som kommer att överlåtas ökar.

5.2.3 Styrelsebank

Ålands Näringsliv tillhandahåller en styrelsebank för styrelseproffs. Syftet är att kunna tillhandahålla och erbjuda företag och organisationer personer med erfarenhet och kompetens av styrelsearbete.

<u>År 2023</u>

- Ålands Näringsliv förnyar och uppdaterar innehållet och omfattningen av förteckningen på presumtiva styrelsemedlemmar för att ännu mera aktivt kunna erbjuda både medlemmarna och den offentliga sektorn tillgång till högklassig styrelsekompetens.

- Här utvidgas kartoteket till att även omfatta personer anknutna till bolags ledning men inte i styrelsen invalda, sk. advisory board members.
- För första gången i Finland anordnas under 2022-23 en svenskspråkig utbildning av sk. Godkända styrelsemedlemmar (HHJ) varvid Ålands Näringsliv är en av tre arrangerande Handelskamrar.

5.2.4 Ålandsvägen 34

Ålands Näringsliv äger en mindre kontorsfastighet i Ålandsvägen 34. Den är för närvarande uthyrd.

5.3 Projekt

Ålands Näringsliv driver vissa frågor i projektform. Det ger föreningen en möjlighet att trots de knappa resurserna få en möjlighet att skapa bestående förändringar inom de områden projekten är verksamma. Under året kommer Ålands Näringsliv att driva följande projekt:

5.3.1 City Mariehamn

City Mariehamn är ett utskott under Ålands Näringsliv och uppbär en egen deltagaravgift. Utskottet men har en egen budget och resultaträkning. City Mariehamn uppbär egen serviceavgift från deltagarna och har en egen styrgrupp. Utskottet fungerar som en fristående enhet med en helt egen budget, där intäkter och kostnader redovisas under ett eget kostnadsställe inom Ålands Näringsliv. Styrgruppen som består av representanter för verksamheterna i City, fastighetsägare samt Mariehamns stad har stor frihet i hur medlen fördelas inom utskottet.

City Mariehamn har en heltidsanställd centrumledare. Centrumledaren handhar administration, strategi och evenemangsutförande för att öka centrums attraktion.

<u>År 2023</u>

- I projektform tillsammans med Mariehamns stad arbeta för att Mariehamn blir årets stadskärna i Finland år 2024
- I samband med det i samråd med Mariehamns stad arbeta för att det anslag (Ålands Landskapsregering) för Ökad attraktionskraft i centrum används på ett ansvarsfullt och långsiktigt sätt
- Arrangera upp- och nedtagning av vinterbelysning i centrum
- Genom utbyte med övriga stadskärnor deltaga i digitala event i akt och mening att ta vara på bra ideer och lösningar annorstädes
- Arrangera resa till svenska stadskärnors konferens i Helsingborg i maj 2023
- Bredda deltagande i anordnade aktiviteter i City
- Arrangera ca 20 olika evenemang och aktiviteter i centrum

City Mariehamn deltar också i olika arbetsgrupper i syfte att agera diskussionspart gällande frågor i centrum. Det handlar om allt från kryssningstrafikens anlöp till olika evenemang som vill samverka i centrum. Centrumledaren är också varit aktiv i arbetet om tillgänglighet.

5.3.2 Restaurangdagarna

Restaurangdagarna startade 2011 med initiativ från Turism- och restaurangutskottet. Konceptet är två rätters meny till ett mycket förmånligt pris. Restaurangdagarna har varit en verklig succe och vi har lyft branschen för besökare som inte annars skulle ha besökt restaurangerna. Dessa fortsätter under 2023 (januari, juni).

5.3.3 Utveckla framtidens företag

Ålands Näringsliv startade under 2016 upp det ERUF-finansierade projektet "Utveckla framtidens företag" (UFF). Projektet syftar till att stödja, utveckla och inspirera nystartade och etablerade företag. Man ska jobba proaktivt med att hjälpa entreprenörer utveckla sin verksamhet. Projektet fokuserar på rådgivning åt nya och etablerade entreprenörer, samt att genom spetsaktiviteter lyfta aktuella frågor.

Upplägget för 2023-25 har beskrivits under punkt 3.2. ovan.

Projektet ger oss också fina möjligheten att vara med i samarbeten med bl.a. Visit Åland, Högskolan på Åland och Ålands Yrkesgymnasium.

5.3.4. Gear Up

I samråd med Högskolan på Åland och Visit Åland kommer Ålands Näringsliv även under 2023 att medverka i genomförandet av ESF-utbildningsprojektet Gear Up.
Avsikten är främst att ge företag och företagare inom turismbranschen aktuell och för branschen relevant fortbildning i digitaliserings- , företagsekonomi- och hållbarhetsfrågor.

5.4 Internationell handel

Handel främjar tillväxt och utveckling. Därför arbetar vi aktivt med att hjälpa fler företag att ta del av den globala marknaden.
De handelsfrämjande projekt som vi driver syftar till att skapa affärsmöjligheter för företag på nya marknader och att öka kunskapen bland åländska företag om nya intressanta marknader.

5.4.1 Gränshandel

Ålands Näringsliv tillhandahåller information samt en rad handelsdokument för att underlätta för åländska företag att exportera.

En potentiellt stor fråga under åren 2021-23 är implementeringen av nya tullrutiner. Formellt infördes dessa redan under 2020 men den praktiska tillämpningen bör vara föremål för vidare

utbildningsinsatser och information. Vi har ett mycket nära samarbete med Landskapsregeringen, logistikföretagen, redovisningsbyråer jämte tull- och skattemyndighet i denna fråga.

<u>År 2023</u>

- Skattegränsen: bevaka och stödja implementeringen av de nya tullrutinerna i samband med införandet av EU:s nya Tullkodex
- Ålands Näringsliv bistår medlemmarna med information samt kontakter vid gränshandel.
- Ålands Näringsliv beviljar och bekräftar följande exportdokument:
  - § ATA carnet-tulldokument
  - § Europeiska unionens allmänna ursprungsbevis
  - § Handelsfakturor
  - § Rekommendationer för exportföretag
  - § Force majeure-intyg
  - § Specialintyg
  - § Deponering av källkod

5.6 Ålands Näringslivs Servicebolag Ab

Ålands Näringslivs verksamhet inom kurser & evenemang har sedan 1.1.2014 bedrivits inom ramen för Ålands Näringslivs Servicebolag Ab:s verksamhet.

Fysiska kurser utgör fortfarande den grundläggande verksamheten även om digitala upplägg blivit allt vanligare. Servicebolaget har kunnat erbjuda ett varierande utbud bestående av drygt 80 olika utbildningstillfällen per år. Avsikten är att fortsätta på samma linje 2023.

5.6.1 Kurser och fortbildning

Ålands Näringslivs Servicebolag Ab kommer under 2023 att fortsätta erbjuda kurser och utbildningar riktade till det åländska näringslivet. Näringslivet står inför ständig förnyelse och förändring och vi följer företagens behov gällande kompetenshöjning och ökad kunskap. För att kunna bistå företagen med aktuella kurser inom relevanta områden har Servicebolaget som avsikt att hålla en kontinuerlig kontakt med Ålands Näringslivs medlemmar. Ålands Näringsliv utreder således fortlöpande vilka behoven är hos de olika branscherna och företagen. Ålands Näringsliv följer sedan upp utbildningsinsatsen, resultaten och hur verksamheten kan vidareutvecklas.

<u>År 2023</u>

- Erbjuda aktuella kurser som gynnar våra medlemsföretag. Kurserna håller hög kvalitet och erbjuds till medlemspris för medlemmar i Ålands Näringsliv. Ämnen som kommer att lyftas under 2023 är bl.a. coachande ledarskap, ansvarsfullt styrelsearbete, arbetsrätt och HR-frågor, hållbarhetsredovisning, datasäkerhet, företagsekonomi samt beskattning jämte fortbildning för yrkesförare.

5.6.2 Näringslivsdagen

Näringslivsdagen är Ålands Näringslivs profilevent och arrangeras årligen i slutet av augusti. Evenemanget har blivit en tradition där de dryga 200 deltagarna förväntar sig inspirerande och nya talare som lyfter och belyser aktuella ämnen. Den positiva respons som strömmar in efter respektive evenemang vittnar om behovet av att hålla och utveckla detta koncept.
Näringslivsdagen 2023 kommer att arrangeras torsdagen den 31 augusti.

5.6.3 Agile Islands

Agile islands är ett nätverk som syftar till att lyfta agila arbetsmetoder på Åland. Evenemanget sker i ett nära samarbete med IT-företagen Carus, Crosskey, Optinova, Ålandsbanken, Ålands Penningautomatförening och Viking Line. Agile Islands event som har arrangerats sedan 2015 och uppskattas på bred front. 2022-års upplaga arrangerades i hybridform och samlade drygt 300 deltagare varav ca 60 på distans. För 2023 samordnas Agile Islands med Ålands Tech-klusters verksamhet.

5.6.4 Boksluts- & skattedagarna

Ålands Näringslivs Servicebolag Ab arrangerar Boksluts- och skattedagarna i november. Under evenemanget får redovisare och revisorer aktuell information om förändringar i lagstiftning, regelverk och praxis. Evenemanget tar hjälp av ytterst kompetenta föreläsare som är experter inom sitt område

6. Ekonomi

6.1 Medlemsavgifter 2023

Förslaget till höstmötet är att medlemsavgifterna hålls oförändrade.

Företag	**2023**	**Kommuner**	**2023**
Antal anställda		Antal invånare	
0-2 **3-7** **8-10** **11-19** **20-49** **50-99** **100-249** **250-499** **500-999** **1000-**	125,00 210,00 300,00 410,00 610,00 980,00 1100,00 1220,00 1340,00 1450,00	0-1000 1001-2000 2001-3000 3001-	220,00 285,00 365,00 475,00
Bostadsaktiebolag & föreningar	165,00	Personliga medlemmar	Avgift € 40,00
Nya företag (aktiva <12 månader)		50 euro första året, därefter ordinarie avgift	

6.2 Budgetsammanställning 2023 för koncernen

Ålands Näringslivs koncern består av Ålands Näringsliv rf. och Ålands Näringslivs Servicebolag Ab:

Service och rådgivning	**Estimat 2022**	**Budget 2023**
Intäkter	1 750	2 500
kostnader	0	-250
S:a service och rådgivning	*1 750*	*2 250*
Utbildning		
Intäkter	175 000	185 000
Kostnader	-153 000	-158 000
S:a utbildning	*22 000*	*27 000*
Projekt		
Intäkter	406 000	361 200
Kostnader	-11 000	-16 000
S:a projekt	*395 000*	*345 200*
Övrig verksamhet		
Intäkter	76 000	92 000
Kostnader	*-593 000*	*-565 000*
S:a övrig verksamhet	*-517 000*	*-473 000*
Överskott/underskott	-98 250	-98 550
Medlemsavgifter		
Intäkter	110 000	112 000
Kostnader	-5 500	-4 500
Summa medlemsavgifter	104 500	107 500
Överskott/underskott	*6 250*	*8 950*
Finansiella intäkter och kostnader		
Intäkter	1 500	3 500
Kostnader	-2450	-1750
S:a fin. int./kostn.	*-950*	*1 750*
S:a avskrivningar och skatter	0	0
Överskott/underskott	*5 300*	*10 700*
Total omsättning	**770 250**	**756 200**

7. Kontaktuppgifter

ÅLANDS NÄRINGSLIV		
Nygatan 6 AX-22100 Mariehamn Tfn. 018-29029	E-post: info@naringsliv.ax Hemsida: www.naringsliv.ax	
PERSONAL		
Verkställande direktör Jan-Erik Rask jan-erik.rask@naringsliv.ax Tfn. 018-529300		
Utbildningsansvarig ansvar för medlemmar & utbildningar Dan Andersson dan.andersson@naringsliv.ax Tfn. 018-529301	Cityledare City Mariehamn Dan Ferna dan.ferna@citymariehamn.ax Tfn. 018-529305	
Företagsrådgivare Dan Westerholm dan.westerholm@naringsliv.ax Tfn. 018-529303 Susanne Olofsson susanne.olofsson@naringsliv.ax Tfn. 018-529302 ESF " Vi välkomnar fler" Viktoria Olsson viktoria.olsson@naringsliv.ax	Företagsutvecklare Therese Ling therese.ling@naringsliv.ax Tfn 018-529304 Affärsutvecklare Henrik Hellström henrik.hellstrom@naringsliv.ax Tfn 018-529306	